

Gospa L . . . bila je soproga davčnega višjega nadzornika. Mlada ljubezen vezala jo je na nje moža. Kot šestošolec obožaval jo je. Toda sreča jima sprva ni bila mila. Več na ljubezen misleč, nego na študije, bil je Ludovik, tako se je namreč zval, prisiljen zapustiti gimnazij. Posvetil se je davkariji. Ravno ko je bil imenovan pristavom, izgubil je stariše nakrat. Umrla sta na neki nalezljivi bolezni in ga zapustila popolnoma samega na svetu. Ostala mu je le še Helena.

Minulo je leto po smrti starišev. In poročila sta se. Mala prodajalnica drogerijskih in modnih predmetov ni jima odvrгла toliko, da bi mogla dostojno živeti, kajti njegova plača bila je premajhna. Vrh tega pa jima je prvo dete bolehalo nad dve leti. Vse kar je ona prislužila in vrhu tega še del pičle njegove plače povzela sta lekarnar in zdravnik. Dete umrlo je in sedaj šlo je vsaj toli bolje, da sta zamogla poravnati zaostalo stanarino. Toda minula so leta in vedno ni bilo več plače. Ludovik delal je marljivo, delal je za dva, toda ni mu bila sreča avanzirati. Helena trudila se je od zore do mraka, da si pridobi vsaj toliko, da jej bo dostojno izhajati. (Dalje sledi).

Novice.

— **Osebnosti.** Finančnega svetnika v pokoju gosp. Ivana Lončarja je imenoval deželni odbor provizoričnim deželnim revizorjem. — Računski oficijal deželnega odbora gosp. H. Lindtner je imenovan kontrolorjem v dež. bolnici. — Iz prav verodostojnega vira čujemo, da je deželnosodni predsednik v Celovcu gosp. Ullepitsch pl. Krainsfeld že prosil za svoje umirovljenje. — Namestniški tajnik v Trstu gosp. Friderik Renner je imenovan voditeljem okrajnega glavarstva v Poreču. — Konceptni praktikant v Tolminu gospod dr. Fran Skabrné je imenovan namestniškim koncipistom. — Absolvirana tehnika gg. Bogoljub Navratil in Josip Hrstka sta imenovana za evidenčna eleva na Kranjskem.

— **Domača iznajdba.** Gosp. Jakob Šivic iz Škofje-loke je izumil posebno vrsto avtomatičnih kaset za shranjevanje cigaret in je svojo iznajdbo dal patentirati.

— **Zaupen shod katoliško-narodne stranke** se je vršil minoli ponedeljek. Udeležilo se ga je nad 200 oseb. Shod se je izrekel za nadaljevanje obstrukcije, katero je dr. Šušteršič imenoval legalno revolucijo. V vodstvo stranke, ki se je tako slovesno izrekla za obstrukcijo, je bil voljen tudi deželni glavar Detela, ki pravi, da je nasprotnik obstrukcije. Radovedni smo, če deželni glavar to volitev sprejme.

— **Naše posojilništvo.** Iz XII. Letopisa slovenskih posojilnic je posneti te-le opomnje, katere so vredne, da se jih zabeleži. Revizor gosp. Jošt je namreč rekel: Nerazumljivo je dejstvo, da se je tudi pri nas osnovalo nekaj posojilnic, katere pa niso čutile potrebe, pristopiti v domačo „Zvezo“, nego so si poiskale zavetja na Kranjskem. Jaz želim tudi tem najboljšega uspevanja, toda opravičeno se bojim, da ustanovitelji ne bodo želi tistega sadu, kakor so se ga nadejali. Faktum je namreč, da so vsi ti zavodi silno zvezani s konsumnimi društvi, o katerih pa do danes nismo še, Bogve, koliko povoljnega slišali. Jaz ne nameravam o tem obširno razpravljati, ker pričakujem, da se bode o tem v teku posvetovanja morebiti še kaj sprožilo. Tega pomembnega predmeta

dotaknil se je gosp. Jošt še enkrat na koncu svojega poročila rekoč: „Pri pregledovanju posojilnic in študiranju računskih zaključkov sem imel žalostno priliko opaziti, da so vse one posojilnice, katere so v kakoršnikoli stiki ali v zvezi z društvi, ki imajo prodajalnice, takozvana konsumna društva, nazadovala tako v splošnem prometu, kakor tudi še posebej pri čistem dobičku in da je pri istih začelo zaupanje vlagateljev ginevati“. Te pojave, ki jih je gospod revizor navel, naj posojilničarji vzamejo v nepristransko pa strogo presojo. A k tej na vsak način zelo važni točki se na občnem zboru nikdo ni oglašil. Gospodje štajerski „voditelji“ igrajo pač povsod vlogo tiča noja. Gospod Jošt, kateremu so grajane razmere iz lastnega opazovanja najbolj znane, je storil svojo dolžnost s tem, da je z jasno besedo opozoril na pogubne izrastke. Posebno značilna ilustracija tega je posojilnica v Marenbergu. Ta je bila pri zadnjem občnem zboru „Zaveze slovenskih posojilnic“ s sedežem v Celju iz te zaveze izključena. Ta posojilnica je namreč angažirana pri ondotnem konsumu z uprav velikansko svoto, ki je že danes izgubljena. Kako brezvestno se dela pri teh zavodih, se vidi prav v tem slučaju. „Zaveza“ je silila na to, da bi se posojilnica sanirala, gospodje, ki imajo posojilnico v rokah, pa se niso udali. Konec je bil, da je „Zaveza“ to posojilnico izključila.

— **Slika jezikovne ravnopravnosti na Štajerskem.** Celjski odvetnik dr. Juro Hrašovec je vložil slovensko prošnjo na celjski magistrat za sprejem v občinsko zvezo. Mestni svet je prošnjo zavrnil, češ, da je njegov uradni jezik nemški. Deželni odbor je z isto motivacijo rekurz zavrnil. Dr. Hrašovec se je pritožil nato na državno sodišče, ter navajal tudi, da je deželni odbor nasprotno zapovedal slovenskim občinam, sprejemati nemške vloge, ter iste tudi nemško reševati. Obravnava pri državnem sodišču se je vršila v ponedeljek, in je dr. Hrašovec zmagal.

— **Deželnozbornske volitve na Štajerskem.** V mestni skupini Ptuj-Ormož-Ljutomer-Središče kandidirajo Nemci zopet dr. Kokoschinegga. Ta mož je posebljena nesposobnost. Slovenci kandidirajo državnega poslanca dr. Ploja in „Südsteierische Presse“ računa, da bo Ploj izvoljen, ako razvijejo Slovenci energično agitacijo. Pri zadnjih volitvah trdi „Südsteierische Presse“, da je bil izvoljen dr. Kokoschinegg samo vsled tega, ker so bili Slovenci v Ptuj samem preveč zaspani.

— **Županska volitev v Celju.** Županom v Celju je izvoljen najstrastnejši hujskač proti Slovincem, trgovec Julij Rakusch, organizator in pokrovitelj vseh protislovenskih izgredov, podžupanom pa zdravnik dr. Jesenko. Tako Rakusch kakor Jesenko nista samo po imenih nego tudi po rojstvu Slovence, a že star pregovor pravi, da je poturica vedno hujši od Turka.

— **Morilci kaplana Mikliča** so bili te dni sojeni v Mariboru. Bili so to komaj 20letni kmečki fantje Franc Lapej, Matija Skabiš, Štefan Samastur in Janez Kosirnik. Kateri je zagral kaplanu usodni kamen v glavo, se ni dalo dognati. Dobili so po eno in dve leti ječe.

— **Značilna prepoved.** „Edinost“ poroča, da se je na novi openski železnici sprevodnikom izrecno prepovedalo govoriti slovenski! In to pod globo petih kron.

— **Narodni dom v Trstu.** V Trstu so začeli te dni podirati stare stavbe, na katerih hočejo tižaški Slovenci zgraditi krasno novo poslopje „Narodni dom“. Ako ne bode posebnih zaprek, dovrši se ta nova in za Slovence velevažna zgradba že v dveh letih.

— **Novi zavod sv. Jeronima.** Hrvatski listi poročajo iz Rima, da, ker ni bilo mogoče iz Jeronimskega zavoda narediti hrvatski kolegij, vzela je papež inicijativo, da ustanovi za južne Slovence (Hrvate, Srbe, Slovence in Bolgare) novi veliki slovanski kolegij. Pravijo, da hoče sam Leo XIII. v to svrhu darovati iz svojega 100 000 frankov, avstrijski cesar pa da

se je obvezal dajati za ta kolegij letnih 20.000 kron. Ta kolegij da sezida na Monte Carlo v najmodernejem delu Rima. Papež je tudi svetoval francoskim kongregacijam, naj se ne nastanijo v Italiji, kjer je že dosti kongregacij, marveč naj se nastanjujejo v drugih krajih, kjer je katoliška propaganda bolj potrebna n. pr. na balkanskem polotoku, v Grški, Bolgariji in Rumuniji.

— **Požar v Trebnjem.** Danes teden krog 9. ure zvečer je začela goreti tovarna za parkete v Trebnjem. Tovarna je last gosp. Goljevška iz Gorice. Ogenj je bil jako velik in je tovarna z vsemi stroji do tal pogorela. Zgorelo je tudi kacic deset vagonov parket, ki so bile pripravljene, da se odpošljejo. Ostala je pa glavna zaloga in sušilnica za parkete. Na kak način je nastal ogenj, se še ne ve. Sreča je, da so se gasilna društva tako spretno lotila težkega svojega dela. Da ni bilo trebanjske požarne brambe takoj na lici mesta, bi bilo zgorelo še ostalo poslopje. Tudi požarni brambi iz Velike Loke in iz Mirne peči sta neumorno delovali in pomagali ogenj lokalizirati. Nekaj časa je pihala rahla sapa in tedaj je bila za Trebnje in za trebanjsko okolico nevarnost velika, a sapa je kmalu ponehala. Vsa čast gasilcem iz Mirne peči, ki so tako hitro prišli na lice mesta, istotako gasilcem iz Velike Loke, osobito pa še trebanjskemu gasilnemu društvu, njega spretnemu vodstvu in neumorno delavnemu moštvu. Kakšen je bil ogenj in kako se je moralo delati, priča okolnost, da so si obžgali roke tisti, ki so držali konec cevi. Škode je 60.000 kron.

— **Poskušen samomor vojaka.** Te dni je v Ljubljani nasproti bivše cukrarne neki vojak skočil v Ljubljaničo in ga je voda zanesla proti sredi. V vodi se je vojak premislil in je plaval zopet na kopno. Kaj je vzrok poskušnemu samomoru, ni znano. Vojak je novinec in mu menda ni bila vsež vojaška služba. Vojak je imel na sebi, ko je skočil v vodo, uniformo 17. pešpolka, potrjen pa je baje k vojaškim pekem.

— **Nezgodna na železnici.** Te dni je na postaji v Lazah pri prepeljavanju padel sprevodnik Franc Mazi z vlaka in je prišel pod vlak. Levo nogo mu je nad členkom skoraj popolnoma odtrgalo, desno pa zmečkalo. Tudi na glavi je poškodovan. Prepeljali so ga v deželno bolnico.

— **Nesreča v tovarni na Jesenicah.** Pomožni delavec Jakob Šorli, doma iz Podmelca na Primorskem, je dne 2. t. m. pomagal pri prevažanju železne omare, težke okoli 1500 kg iz livarne. Voziček, na katerem je ležalo težko breme, je skočil iz tira in se nagnil, omara pa je padla na nesrečnega delavca. Ta se je hotel z naglim skokom rešiti, a je z čevljem obvisel na nekem klinu. Ponesrečenca so prepeljali v tovarniško bolnico, kjer pa je čez tri ure vsled hudih poškodb umrl.

— **Samomor.** Te dni zjutraj ob 3/4 6 se je na Sv. Petra nasipu nasproti gostilne „pri fajmoštru“ v Ljubljani na stopnicah ob bregu Ljubljaniče ustrelil krojač Franc Pečnik, rojen v Starem apnu pri Škocijanu. Kam se je zadel, se ne ve. Ljudje, ki so to videli, pravijo, da se je Pečnik po strelu za par trenutkov še vsedel na tla in se potem zagnal v vodo in izginil v valovih. Samomorilec je zapustil pismo, iz katerega je razvidno, da se je usmrtil zaradi nesrečne ljubezni.

— **Radi avtomobila v smrt.** 20letni Friderik pl. Rigler se je preselil preteklo leto s svojo materjo z Dunaja v Gradec, kjer je kupila mati lepo vilo, v nadi, da bo sin tu pridnejše študiral. Mladi mož se je zanimal le za avtomobile in naposled se je ustrelil, ker mu mati ni hotela kupiti avtomobila.

— **Sloviti »samci«.** Ženske črte nad vse stare samce, ali med takimi so bili: Dante, Petrarca, Tasso, Aleksander Humboldt, Leibnitz, Newton. V novejšem času je bil med

samci Hammerling, Grillparzer in Brahms. Značilen star samec je bil Kant. Aleksander Humboldt je neki radovedni Francozinji, ki ga je vprašala, ali je kdaj ljubil, dejal: „Moja ljubezen je bila vselej znanstvo“. Newton si je zmerom sam kuhal. Nekoč je poslal gospodinjo, naj mu nekaj kupi. Ko se je gospodinja vrnila, je stal Newton pri štedilni peči ter „kuhal“. Svojo dragoceno žepno uro je vrgel v krop, jajce pa, ki ga je hotel kuhati, je držal v roki. Slavni slovenski samci so: Cimperman, Jenko, Levstik, Jurčič in Prešeren; hrvatski: Starčević; česki: Svat. Čech, Neruda, Zeyer in dr.

— **Grob in umetniška zapuščina Siemiradzkega.** Slavnemu poljskemu slikarju zgrade častni grob v Skalki v Krakovu med drugimi slavnimi in zaslužnimi poljskimi rodoljubi, njemu nasproti bo grob I. I. Kraszewskega. — V zapuščini Siemiradzkega sta dve veliki, še nedokončani sliki. Napol dovršena slika „Barbari pustošijo rimsko villo“, kaže mojstra sijajno barvitega predočevanja starorimskih prizorov. Bledo nebo, ki naznanja burjo, se razprostira nad rimsko Campagno. Med razvalinami prelepe nekdanje ville iz prvega stoletja po Kristusu taborijo gotski vojaki ter si dele plen. Druga slika, „Kristus uči otroke“, predstavlja nam Krista v senci oljkinih dreves, ki ga obkrožajo otroci ter ga poslušajo. Potniki se ustavljajo mimogrede, da gledajo ginljiv prizor. Ta slika, srednje velikosti, je bila namenjena spočetka za pariško razstavo leta 1900, a ni bila še dovršena. — Album Siemiradzkega namerava izdati društvo varšavskih prijateljev umetnosti, in sicer bodo objavili reprodukcije le onih slik, ki so v zasebni posesti.

— **V kateri starosti se ženijo moški in kdaj se može ženske?** V „Zeitschrift für Socialwissenschaft“ je objavil statistik Prinziseg sledeče podatke: Porok je na svetu vedno manje in navadno se sklepajo v mlajši dobi. Med leti 1867—1869 je bila poprečna starost moških 29 8 let, pri ženskah 27 9 let; med l. 1896—1899 moških 28 9 in ženskih 26 6. Na Avstrijskem so bili v l. 1871—1880 moški poprečno 31 2 in ženske 26 8 let stari; v l. 1888—1890 moški 30 8 in ženske 26 8 let. Prav tako je tudi v Franciji, Belgiji in Holandiji, dočim se može in ženijo na Angleškem in Ruskem v zadnjih letih v višji starosti. Tudi je znano, da se po deželi povprečno mnogo prej poročajo kot po mestih. — Končno zavrača Prinziseg neopravičeno mnenje, da bi se radi ženske emancipacije manjšalo število zakonov ali da bi se radi tega ženili moški v poznejših letih. Saj se tudi ženske, ki si služijo same svoj kruh, lahko, da, celo tem lažje pomože.

— **Korupcija občinskega sveta v Neapolju.** Dne 1. oktobra se je začela obravnava proti 29 občinskim svetovalcem in mestnim uradnikom v Neapolju. Preiskavo je vodil senator Saredo, predsednik najvišjega sodišča. Poneverjenja, goljufije in kraje so se zgodile v letih 1900 in 1901. Obtoženci so: dr. Cel. Summonte, bivši župan Neapolja, poslanec in bivši občinski svetovalec Casale, bivša občinska svetovalca Adinolfi in de Siena, ravnatelj mestne plinarne Krafft in Perouse, ravnatelj tramvajske družbe Villers, več mestnih uradnikov, žurnalistov, učiteljev i. dr. Zagovarjalo jih bo 50 odvetnikov. Prič je 415. Obravnava bo trajala baje 3 mesece.

— **Junaški čin matere.** V vasi Lipinsko užgali sta se sosedni hiši. Žena Jerinova pozabila je v zmešnjavi svojega prvorojenca in ga pustila v postelji v goreči hiši. Z obupnim vzklikom hotela je potem zagnati se skozi ogenj ponj; toda niso jo pustili, češ, rešiti ni več mogoče. No, mati se iztrga ljudem iz rok, se polije s par škafi vode in skoči v gorečo hišo. Čez nekaj trenutkov prikaže se neustrašenka in prinese svoje dete s sabo. Ko pa hoče stopiti baš čez prag, vsuje se del slamnate strehe in jo zavije v goreč zubelj. Na srečo priskočijo hitro ljudje, pogase tamkaj ogenj in rešijo ženo gotove smrti. Ubožica je s svojim telesom krila dete, da ni trpelo nič škode, sama pa je bila po rešitvi vsa ožgana.